

руених блідою поганкою. Знайдено суттєву структурну перебудову стінки дванадцятипалої кишки при дії на організм вищеназваного токсичного фактора. В цих патологічних умовах істотно змінювалися просторові характеристики оболонки стінки даного органа та співвідношення між ними. В судинах спостерігається повнокров'я, явища венозного застою, порушення проникливості судинних стінок з розвитком вираженого перивазального та стромального набряку. Відмічалися структурні зміни ендотеліоцитів особливо в артеріолах і венулах, їхня десквамація, а також агрегація тромбоцитів, еритроцитів, стази та сладжі.

Виявлялися дистрофічні та некробіотичні зміни епітеліоцитів, їхня десквамація, посилення інфільтративних процесів. Спостерігалася гіперплазія лімфоїдної тканини з появою бластних форм лімфоцитів.

Проведене дослідження свідчить, що дія на організм блідої поганки супроводжується суттєвими структурними змінами в стінці дванадцятипалої кишки, які необхідно враховувати при діагностиці, корекції, профілактиці та прогнозуванні ускладнень даної патології.

ОСОБЛИВОСТІ ЕЛАСТИЧНОГО КАРКАСУ СЕРЕДНЬОЇ МОЗКОВОЇ АРТЕРІЇ НА ОКРЕМИХ СТАДІЯХ МОРФОГЕНЕЗУ АТЕРОСКЛЕРОЗА

А.П. Гасюк, І.І. Дельва (Полтава)

Згідно сучасних даних, певні мікроскопічні стадії морфогенезу атеросклерозу відбуваються за рахунок перерозподілу і деструкції різного типу еластичних волокон в артеріальній стінці.

Метою нашого дослідження стало вивчення змін еластичного каркасу стінки середньої мозкової артерії (еластичних мембран, еластичних, елаунінових та оксіталанових волокон) на окремих стадіях морфогенезу атеросклерозу у померлих від ішемічного інсульту.

За допомогою мікроскопічного дослідження встановлено, що оксіталанові волокна розташовані в інтимі поблизу ендотелію, еластичні волокна формують внутрішню мембрану, елаунінові волокна зустрічаються в середній оболонці та розмежовують окремі м'язові волокна.

В ділянках середньої мозкової артерії, уражених передатеросклеротичними (доліпідними) змінами при забарвленні пікрофусцином за Хартом зустрічаються деструктивні зміни внутрішньої еластичної мембрани, а також компенсаторні процеси у вигляді гіпереластозу. Проведене гістохімічне забарвлення за способом Вейгерта на елаунінові волокна вказує на те, що явища гіпереластозу здійснюються, в основному, за рахунок появи в інтимі елаунінових волокон. Останні мають паралельний хід по відношенню до внутрішньої еластичної мембрани та мають меншу товщину порівняно з еластичними волокнами внутрішньої еластичної мембрани.

При мікроскопічному вивченні ділянок ліпоїдозу, встановлено, що поряд з інтра- та екстрацелюлярним накопиченням холестерину, спостерігаються значні зміни еластичного каркасу середньої мозкової артерії. В зонах ліпідних смужок виявлено істотну дегенерацію еластичних мембран, яка проявляється частковим еластолізмом. При цьому елауїнові волокна розташовані поблизу інтими і мають переважно косий напрям по відношенню до внутрішньої еластичної мембрани. Оксіталанові волокна зустрічаються в ділянках зруйнованої внутрішньої еластичної мембрани поблизу гладких міоцитів.

Мікроскопічне дослідження еластичного каркасу середньої мозкової артерії в стадії атероматозу свідчить про значні зміни співвідношення різного типу еластичних волокон. При гістохімічному забарвленні за Вейгертом встановлено, що поряд з частковим збереженням внутрішньої еластичної мембрани в зоні покритишки фіброзної бляшки наявні елауїнові та оксіталанові волокна. Перші мають дещо хаотичне розташування в інтимі, другі переважно локалізуються поблизу тромбу і мають перпендикулярний до останнього хід. Слід відмітити, що екстрацелюлярне накопичення ліпідів супроводжується частковим або повним руйнуванням елауїнових волокон, а в ділянках локалізації ліпідної лінзи спостерігається повна відсутність еластичного каркасу.

ЭКЗОГЕННЫЕ ПОВРЕЖДЕНИЯ ПЕЧЕНИ

А.П. Гасюк, О.И. Цебржинский, В.И. Пилипченко (Полтава)

Инттоксикация морских свинок фторидом натрия, вольфрамом натрия, теллуридом натрия, ортованадатом натрия, бромидом таллия, хлоридом марганца, хлоридом никеля, гамма-облучение крыс приводят к различным типам дистрофий, генерации активных форм кислорода либо от митохондриального, либо от микросомального, либо фагоцитарного источников, что усиливает свободнорадикальное перекисное окисление (за исключением гиперванадоза, гиперталлоза и острой нитратной интоксикации), повышает содержание в ДНК 8-оксигуанина и снижает - 5-метил-цитозина, изменяет активность цитохромоксидазы и цитохрома Р-450. Отмечаются лимфогистиоцитарная инфильтрация (гипер-теллуроз, гиперванадоз, гиперникелез, гиперфтороз), колликвационный (гиперталлоз) и коагуляционный (гиперванадоз) некрозы, преимущественные нарушения на периферической (гипер-теллуроз, гиперванадоз, гиперникелез, гиперванадоз, гамма-облучение) или периферической (гиперфтороз, гиперталлоз) частях печеночной долек. В отличие от остальных случаев патологическая регенерация в виде митозов в периферической части лобулы характерна при гамма-облучении, в результате усиления митозов нарушается балочковая структура и микроциркуляция при гипервольфрамозе. Выявлены патологии митозов гепатоцитов: фрагмен-